

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní Mgr. Helenou Konečnou ve věci

žalobce: **JUDr. J. F., IČO: X**
se sídlem X

proti
žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**
se sídlem Hradec Králové, Pivovarské náměstí 1245

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 1. 2022 (v rozhodnutí je nesprávně uvedeno 2021), čj. KUKHK-38582/DS/2021-3 RČ,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a rozhodnutí správního orgánu

1. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce do rozhodnutí Městského úřadu Dobruška (dále také jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 8. 10. 2021, čj. PMMUD 63581/2021, sp. zn. MUD 15281/2021 ODSVV/VK-31, a potvrdil je. Uvedeným prvoinstančním správním rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku provozovatele vozidla dle ustanovení § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), ve spojení

s ustanovením § 10 odst. 3 téhož zákona a za to mu byla uložena pokuta 2.500 Kč a povinnost uhradit náklady řízení.

2. V napadeném rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobce jako provozovatel motorového vozidla, registrační značky, v rozporu s ustanovením § 10 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Blíže neustanovený řidič dne 9. 10. 2020 v 10.53 hod. řídící motorové vozidlo BMW, registrační značky, v obci Dobruška, po silnici č. 11/298 na křižovatce s ulicí Mělčanská, směr Opočno, výjezd, pruh 1 (50°17.0198'N 016°09.1728'E), překročil dovolenou rychlost v obci 50 km/h o 24 km/h. Naměřená rychlost činila 77 km/h (po odečtu možné odchylky zařízení k měření okamžité rychlosti pomocí měřicího zařízení CAMEA UnicamSPEED-R, výrobní č. CAM20000452). Tímto svým jednáním řidič porušil ustanovení § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu a dopustil se tak jednání naplňujícího znaky přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu.
3. Žalovaný uvedl, že správní orgán I. stupně v dané věci postupoval v souladu s ustanovením § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu, tj. zásadou legality, zákazu zneužití pravomoci, resp. zákazu zneužití správní úvahy, zásadou proporcionality a ochrany dobré víry, zásadou ochrany veřejného zájmu a zásadou nestranného přístupu, resp. formální spravedlnosti.
4. Žalovaný zrekapituloval průběh správního řízení a v jeho průběhu zjištěné skutečnosti s odkazem na listiny založené ve správním spise a uvedl, že správní orgán I. stupně písemností ze dne 21. 10. 2020 zaslal žalobci výzvu dle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu k úhradě určené částky ve výši 1.200 Kč včetně řádného poučení. Ten na výzvu reagoval sdělením, že vozidlo řídil D. B., nar. X, a na výzvu k doplnění vysvětlení sdělil adresu tohoto řidiče.
5. Dne 5. 11. 2020 zaslal správní orgán I. stupně výzvu k podání vysvětlení sdělenému řidiči. Písemnost byla vrácena správnímu orgánu s tím, že zásilka byla připravena k vyzvednutí a adresát že je na uvedené adrese neznámý - nemá domovní schránku. Dne 5. 11. 2020 správní orgán výpisem z evidence obyvatel zjistil, že D. B. má na této adrese ukončený pobyt ke dni 26. 11. 2019 a jinou adresu zde uvedenou nemá. Usnesením ze dne 6. 1. 2021 proto odložil přestupek dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu, kterého se měl dopustit neznámý řidič, a to z důvodu, že do 60 dnů od přijetí oznámení nebo ode dne, kdy se přestupku dozvěděl, nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. Následně vydal ve věci příkaz, proti kterému žalobce podal odpor, písemností ze dne 4. 2. 2021 proto správní orgán I. stupně uvědomil žalobce o pokračování v řízení o přestupku provozovatele vozidla a možnosti seznámit se a vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí včetně poučení o možnosti žádat nařízení ústního jednání.
6. Ústní jednání bylo ve věci nařízeno a žalobce správnímu orgánu sdělil, že pro termín jednání dne 11. 5. 2021 volí obecného zmocněnce Ing. D. B. Dne 11. 5. 2021 proběhlo ústní jednání bez přítomnosti žalobce i jeho zmocněnce a dne 16. 6. 2021 zaslal správní orgán I. stupně žalobci výzvu k možnosti vyjádřit se k podkladům před vydáním

rozhodnutí. Dne 17. 6. 2021 byl sepsán protokol o provedení důkazu listinou mimo ústní jednání v řízení o přestupku za přítomnosti žalobce a dne 14. 7. 2021 požádal správní orgán I. stupně o součinnost Policii ČR ohledně adresy D. B. Dne 11. 8. 2021 obdržel sdělení, že lustracemi v policejních systémech se k uvedené osobě nepodařilo nic zjistit. Dne 17. 8. 2021 zaslal správní orgán I. stupně žalobci opět výzvu k seznámení se s podklady před vydáním rozhodnutí a možnosti vyjádřit se k nim a dne 8. 10. 2021 bylo vydáno rozhodnutí ve věci, proti kterému žalobce podal dne 25. 10. 2021 blanketní odvolání, které na výzvu správního orgánu doplnil.

7. Žalovaný konstatoval, že správní orgán I. stupně žalobce jako provozovatele vozidla vyzval k podání vysvětlení a uvedená výzva je předpokladem pro zahájení správního řízení. Jednou z podmínek pro zahájení řízení o přestupku je učinění nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku. Pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, případně označí osobu, která odepře podání vysvětlení, je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná přestupek provozovatele vozidla. Tato podmínka byla tedy též splněna po tom, co správní orgán věc přestupku odložil dle § 76 odst. 1 písm. k) zákona o odpovědnosti za přestupky a nic nebránilo, aby zahájil řízení o přestupku s provozovatelem vozidla. Provozovatel vozidla může zabránit zahájení tohoto řízení, pokud správnímu sdělí údaje o totožnosti řidiče v době spáchání přestupku. Tuto možnost však nelze redukovat na pouhou formalitu, případně na způsob, jak řízení protahovat uváděním nepravdivých či neaktuálních údajů. Na správní orgány dle žalovaného nelze klást nadstandardní a nepřiměřeně zatěžující požadavky na zjišťování osoby řidiče. Pokud vyjde najevo, že uvedené údaje o řidiči jsou nesprávné či neaktuální nebo se nedaří řidiči doručovat, jde toto zjištění k tíži provozovatele vozidla.
8. K učinění nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku žalovaný poukázal i na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Podle žalovaného byl ve správním řízení bez pochybností zjištěn provozovatel vozidla, který má dle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu povinnost zajistit, aby byly při použití vozidla na pozemní komunikaci dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Zdůraznil, že provozovatel vozidla je trestán za to, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 zákona o silničním provozu toto nezajistil. Připustil, že se jedná o konstrukci poměrně striktní a pro provozovatele vozidla nepříznivou.
9. Závěrem se žalovaný zabýval výší a druhem sankce v daném případě, označil ji za odpovídající a ztotožnil se s odůvodněním pokuty správním orgánem I. stupně.

II. Shrnutí žalobních bodů

10. Včas podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání zákonnosti shora uvedeného rozhodnutí a navrhl jeho zrušení a vrácení věci k dalšímu řízení. Namítl, že napadené rozhodnutí a řízení mu předcházející trpí takovými vadami, že může mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci.
11. Žalobce uvedl, že při zahájení řízení jej správní orgán jako provozovatele vozidla vyzval, aby sdělil subjekt, který měl v době přestupku řídit vozidlo. Žalobce tak učinil a oznámil řidiče vozidla zcela v souladu s právními předpisy, tj. uvedením jména, příjmení, data narození a místa pobytu. Následně správní orgán učinil vůči této osobě výzvu a poté

přistoupil k zahájení řízení vůči žalobci jako provozovateli vozidla dle ustanovení § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. Žalobce zdůraznil, že koncepce uvedené úpravy je taková, že zákonodárce postavil provozovatele vozidla do role spoluodpovědného za ukázněné chování řidiče, kterému svěřil řízení jím provozovaného vozidla. V tomto směru je dle jeho názoru nutné vnímat ústavní rozměr této koncepce za zavinění, kdy se v odborné literatuře začínají objevovat opatrnější názory, cit.: *„Zvolená koncepce podle tohoto názoru ve svém konečném důsledku rezignuje na zjištění a potrestání skutečného pachatele závadného jednání a postrádá tak odrazující prvek před jeho opakováním stejně jako preventivní složku. Na druhé straně může mít zvolené řešení na správní orgány demotivující účinek ve vztahu ke snaze zjistit skutečného pachatele“* (Kučerová, 2011, s. 668). K povaze posuzovaného deliktu žalobce dále citoval z judikatury Nejvyššího správního soudu: *„[s]právní delikt provozovatele vozidla vymezený v § 125f zákona lze chápat jako delikt subsidiární. Až v případě, že není možné s určitostí zjistit řidiče vozidla, který spáchal předmětný přestupek, činí zákon odpovědným provozovatele vozidla“* (NSS 1 As 131/2014). Žalobce dále citoval i z odborné literatury: *„Provozovatel vozidla v některých případech ani při vynaložení maximálního úsilí nemůže zajistit, aby osoba, která vozidlo řídí (a vlastník vozidla není přítomen), dodržela všechna pravidla silničního provozu. Dodržování pravidel provozu na pozemních komunikacích je výlučně záležitostí vůle a vědomí řidiče vozidla, přičemž tyto složky jeho psychiky nemůže jiný člověk ovlivnit, zvláště v případech, kdy řidič poruší pravidlo silničního provozu nevědomě, např. tím, že přehlédne dopravní značku. Nemůže-li adresát zákonem uložené povinnosti takovou povinnost objektivně splnit, nelze po něm spravedlivě požadovat, aby, byť zprostředkovaně, nesl tak širokou odpovědnost za protiprávní jednání jiných osob“* (Kovalčíková, Štandera, 2011, s. 56).

12. Žalobce zdůraznil, že další podmínkou, za které nastupuje odpovědnost za správní delikt podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, stanoví § 125f odst. 4, tj. že správní orgán správní delikt projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a i.) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo ii) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.
13. K tomu žalobce poukázal na to, že Nejvyšší správní soud opakovaně uvedl, že *„[p]rimárně tedy za spáchaný delikt odpovídá řidič vozidla. Až tehdy, nelze-li skutečného řidiče na základě žádných důkazů či indicií zjistit a vést proti němu přestupkové řízení, nese odpovědnost za delikt provozovatel vozidla“* (NSS 1 As 131/2014). K tomu odborná literatura dodává: *„Tato podmínka zdůrazňuje sekundární povahu odpovědnost provozovatele vozidla ve vztahu k odpovědnosti řidiče vozidla za přestupek, zároveň pokrývá situace, kdy provozovatel vozidla nesdělí údaje o řidiči, popř. sdělí nepravdivé údaje o řidiči. V takovém případě sice nebude řidič potrestán za spáchaný přestupek, nicméně nastoupí odpovědnost provozovatele vozidla. Odpovědnost provozovatele je tedy odvozená, ovšem při svém využití konzumuje odpovědnost řidiče vozidla za přestupek; je však povinností správního orgánu neopomenout být ztížené šetření po řidiči vozidla, je-li to reálný subjekt“* (Kovalčíková, Štandera 2011, s. 309 a 310). Správní orgán by měl po řidiči aktivně pátrat, jsou-li dostatečné indicie, které by mohly vést k identifikaci pachatele přestupku (řidiče).
14. Žalobce uzavřel, že správnímu orgánu byla známa osoba řidiče, neproběhlo blokové řízení a mělo tedy být zahájeno řízení o přestupku. Možnost postupu podle ustanovení § 125f zákona o silničním provozu je tak vyloučena právě z důvodu subsidiarity odpovědnosti dle uvedeného ustanovení. Dle žalobce je zřejmé, že sdělená totožnost

řidiče nebyla neúplným či dokonce nesprávným tvrzením, jedná se o konkrétní osobu, které lze při vynaložení řádného procesního postupu s využitím přiměřených veřejně dostupných zdrojů, řádně doručit. Případné obtíže při dohledání osoby, která zjevně existuje a v České republice pobývá několik měsíců v roce, nemohou jít k tíži provozovatele vozidla.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

15. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl zamítnutí žaloby.
16. Shrnl průběh správního řízení zaznamenaný ve správním spise a v reakci na žalobní námítky zopakoval některé argumenty uvedené již v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Má zato, že k řízení přistoupil odpovědně a nezaujatě, posoudil všechny relevantní skutečnosti. Napadené rozhodnutí považuje za věcně správné a odpovídající zjištěným skutečnostem.

IV. Posouzení věci krajským soudem

17. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Učinil tak bez nařízení jednání postupem za podmínek stanovených dle ustanovení § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. Po prostudování předloženého správního spisu dospěl soud k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu důvodnou neshledal.
18. Z předloženého správního spisu vyplynulo, že správní orgán I. stupně na základě oznámení o podezření ze spáchání přestupku vyhotoveného dne 19. 10. 2020, čj. PDMUD 40135/2020, a fotodokumentace přestupku, který mu postoupila Městská policie Dobruška, vydal dne 21. 10. 2020 výzvu, kterou žalobce vyzval k zaplacení určené částky ve smyslu ustanovení § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu. Na výzvu žalobce reagoval sdělením, že vozidlo dne 9. 10. 2020 řídil D. B. Na výzvu k doplnění adresy oznámeného řidiče, žalobce sdělil i jeho adresu (X). Správní orgán I. stupně zaslal D. B. na sdělenou adresu výzvu k podání vysvětlení řidiči. Písemnost byla vrácena správnímu orgánu s tím, že zásilka byla připravena k vyzvednutí dne 9. 11. 2020, avšak nebyla vyzvednuta, adresát je na uvedené adrese neznámý - nemá domovní schránku.
19. Výpisem z evidence obyvatel ze dne 5. 11. 2020 správní orgán zjistil, že D. B. má na této adrese ukončený pobyt k 26. 11. 2019 a jinou adresu zde uvedenou nemá.
20. Usnesením ze dne 6. 1. 2021 správní orgán I. stupně přestupek odložil dle § 76 odst. 1 písm. k) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), z důvodu, že do 60 dnů od přijetí oznámení nebo ode dne, kdy se přestupku dozvěděl, nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. Dne 7. 1. 2021 vydal příkaz, kterým uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku provozovatele vozidla, proti kterému žalobce podal odpor.
21. Následně orgán správní I. stupně písemností ze dne 4. 2. 2021 uvědomil žalobce o pokračování v řízení o přestupku a možnosti seznámit se a vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí, včetně poučení o možnosti žádat nařízení ústního jednání. Ústí jednání ve věci se konalo dne 11. 5. 2021. Žalobce správnímu orgánu sdělil, že pro tento

termín ústního jednání volí obecného zmocněnce Ing. D. B. V uvedený den ústní jednání proběhlo bez přítomnosti žalobce i jeho zmocněnce a bylo při něm provedeno dokazování listinami založenými ve spisové dokumentaci. Dne 16. 6. 2021 zaslal správní orgán I. stupně žalobci výzvu k možnosti vyjádřit se k podkladům před vydáním rozhodnutí s tím, že dne 14. 7. 2021 proběhne dokazování listinami mimo ústní jednání. V tento den byl sepsán protokol o provedení důkazu listinou mimo ústní jednání za přítomnosti žalobce, který při tomto jednání sdělil, že jím označený řidič je trvale přítomen v České republice, a proto že nerozumí tomu, proč mu není doručováno, a že správní orgán by měl být schopen dohledat současnou adresu této osoby třeba i za součinnosti Policie ČR. Dne 14. 7. 2021 požádal správní orgán I. stupně o součinnost Policii ČR ohledně adresy D. B. a dne 11. 8. 2021 obdržel odpověď, že lustracemi v policejních systémech se k uvedené osobě nepodařila zjistit ani doručovací adresa, telefonní kontakt, e-mailová adresa ani jeho zaměstnání. Dne 17. 8. 2021 zaslal správní orgán I. stupně žalobci opět výzvu k seznámení se s podklady před vydáním rozhodnutí a možnosti vyjádřit se k nim. Žalobce v reakci na výzvu dne 23. 8. 2021 opětovně vyslovil nesouhlas s vedením řízení o přestupku s jeho osobou jako provozovatelem vozidla a závěrem uvedl, že osobně pověřenému zaměstnanci správního orgánu při ústním jednání dne 14. 7. 2021 oznámil adresu, na které se D. B. vyskytuje a následující měsíce se bude vyskytovat.

22. Dne 8. 10. 2021 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí čj. PMMUD 63581/2021, sp. zn. MUD 15281/2021 ODSVV/VK-31, kterým žalobce uznal vinným ze spáchání přestupku provozovatele vozidla dle ustanovení § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, ve spojení s ustanovením § 10 odst. 3 téhož zákona, kterého se měl dopustit tím, že jako provozovatel vozidla zn. BMW, registrační značky, nezajistil, aby byly při užití vozidla na pozemní komunikaci dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu, když dne 9. 10. 2020 v 10.53 hod. řidič tohoto vozidla v obci Dobruška, na silnici č. 11/298 na křižovatce s ulicí Mělčanská, směr Opočno (50°17.0198'N 016°09.1728'E), překročil nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou v obci na 50 km/h o 24 km/h., neboť vozidlu byla automatizovaným technickým prostředkem naměřena rychlost jízdy 77 km/hod, tj. po odečtení stanovené odchylky 74 km/h. Tímto svým jednáním řidič porušil ustanovení § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu a dopustil se tak jednání naplňujícího znaky přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu. Za to byla žalobci jako provozovateli vozidla uložena pokuta 2.500 Kč a povinnost uhradit náklady řízení.
23. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání ze dne 25. 10. 2021 doplněné podáním ze dne 1. 11. 2021, které žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí orgánu I. stupně potvrdil.
24. Součástí správního spisu je dále mimo jiné kopie ověřovacího listu č. 8012-OL-701119-20 ze dne 25. 7. 2016 o provedené kalibraci měřicího zařízení CAMEA UnicamSPEED-R, výrobní č. CAM20000452, lustrace osoby oznámeného řidiče v evidenci obyvatel ze dne 5. 11. 2020, listina dokumentující Policií ČR schválení místa měření rychlosti motorových vozidel automatizovaným měřícím systémem Městskou policií Dobruška v roce 2020, karta vozidla zn. BMW, registrační značky, usnesení o přiklepu ze dne 30. 12. 2019, čj. 132EX 1423/18-84, žádost o součinnost zasláná správním orgánem

I. stupně Policii ČR a odpověď na ni ohledně zjištění doručovací adresy, telefonního kontaktu, e-mailové adresy, příp. zaměstnání D. B., v dostupných evidencích Policie ČR.

25. Žaloba učinila spornou otázkou to, zda byly v daném případě splněny podmínky pro zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu se žalobcem (poznámka soudu: žalobce sice v žalobě cituje odstavec 4 zmíněného ustanovení, avšak v relevantním znění jde o odstavec 5 téhož ustanovení), tedy zda správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku.
26. Ve smyslu ustanovení § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu se *provozovatel vozidla dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.* Odstavce 2 až 5 stejného ustanovení obsahují popis okolností a podmínek, které musí objektivně nastat, aby provozovatel vozidla za přestupek odpovídal. Dle odstavce 5 zmíněného ustanovení *obecní úřad obce s rozšířenou působností tento přestupek projedná pouze, pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě nebo b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.*
27. Dle ustanovení § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu *obecní úřad obce s rozšířenou působností bezodkladně po zjištění nebo oznámení přestupku vyzve provozovatele vozidla, s nímž došlo ke spáchání přestupku, k uhrazení určené částky, pokud a) jsou splněny podmínky podle § 125f odst. 2, b) totožnost řidiče vozidla není známa nebo není zřejmá z podkladu pro zahájení řízení o přestupku a c) porušení je možné projednat uložením pokuty v blokovém řízení.*
28. Výzva provozovateli motorového vozidla musí obsahovat podle ustanovení § 125h odst. 4 zákona o silničním provozu popis skutku s označením místa a času jeho spáchání, označení přestupku, jehož znaky skutek vykazuje, výši určené částky, datum splatnosti určené částky a další údaje nezbytné pro provedení platby a poučení podle odstavců 6 a 7. Zákonodárce tuto výzvu do znění zákona včlenil nepochybně proto, aby dal provozovateli vozidla, jehož zavinění za daný správní delikt je koncipováno jako zavinění objektivní, možnost zaujmout k vytýkanému správnímu deliktu odpovídající postoj. Provozovatel vozidla má možnost uvážit, jakým způsobem bude na výzvu reagovat. Může sdělit totožnost řidiče vozidla v době spáchání přestupku (§ 125h odst. 6 zákona o silničním provozu), může sporovat správnost, úplnost a obsah výzvy (§ 125h odst. 4 téhož zákona), stejně tak může namítat své vyvinění s odkazem na § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu, případně může „určenou částku“ uhradit, což má za následek odložení věci (§ 125h odst. 5 silničního zákona).
29. To, že v dané věci byl spáchán přestupek podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 ve spojení s ustanovením § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu řidičem vozidla, jehož provozovatelem byl v době spáchání přestupku žalobce, není v dané věci sporné. Stejně tak není sporné, že provozovatelem předmětného vozidla je právě žalobce.
30. Krajský soud při posouzení otázky naplnění podmínek pro stanovení odpovědnosti za přestupek provozovatele motorového vozidla dle ustanovení § 125f a násl. zákona o silničním provozu a zejména posouzení naplnění podmínky spočívající v tom, že správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale správní řízení o přestupku vůči řidiči (pachateli přestupku) nezahájil a věc odložil, vycházel z judikatury

Nejvyššího správního soudu, přičemž současně musel zohlednit individuální okolnosti dané věci. Zásadní spornou otázkou přitom je, kam až vedou „nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku“, jejichž učinění je předpokladem pro vznik odpovědnosti provozovatele vozidla za správní delikt.

31. Otázkou, kam až by mělo vést pátrání po provozovatelem označeném přestupci, se zabýval Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 22. 10. 2015, čj. 8 As 110/2015-46 (všechny zde uváděné rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nsoud.cz), v němž konstatoval, že *„šlo by proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku.“* K tomu však dodal, že *„budou-li mít správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit.“* V tomto rozsudku také uvedl, že *„pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, případně označí osobu, která odepře podání vysvětlení z důvodu podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích, nebo dochází-li k řetězení označených osob, je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt.“* Z uvedeného je zřejmé, že v povinnosti učinění „nezbytných kroků“ se odráží subsidiarita správního deliktu provozovatele vozidla. Až v případě, že není možné s určitostí zjistit řidiče vozidla, který spáchal předmětný přestupek, činí zákon odpovědným provozovatele vozidla za to, že svěřil řízení vozidla jinému a nezajistil, aby byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Primárně tedy za delikt (v širším smyslu) odpovídá řidič vozidla. Až tehdy, nelze-li skutečného řidiče na základě žádných důkazů či indicií zjistit, vést proti němu přestupkové řízení a spáchání přestupku mu prokázat, nese odpovědnost za delikt provozovatel vozidla. Ten se uvedené odpovědnosti může zbavit jen na základě zákonem předvídaných liberačních důvodů, vymezených v § 125f odst. 6 (dříve odst. 5) zákona o silničním provozu.
32. K účelu uvedené úpravy, která byla do zákona o silničním provozu vložena novelou provedenou zákonem č. 297/2011 Sb., se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 11. 12. 2014, čj. 3 As 7/2014-21: *„Evidentním primárním úmyslem zákonodárce v právní úpravě správního deliktu dle ustanovení § 125f zákona o provozu na pozemních komunikacích je postihnout existující a jednoznačně zjištěný protiprávní stav, který byl způsoben provozem resp. užíváním vozidla při provozu na pozemních komunikacích. Podle názoru Nejvyššího správního soudu je zcela přiléhavé, pokud zákonodárce zvolil objektivní formu odpovědnosti samotného provozovatele vozidla, jenž je jako vlastník věci - nástroje spáchání protiprávnosti - z hlediska veřejného práva primárně identifikovatelnou a konkrétní osobou.“* Účelem celé právní úpravy daného přestupku provozovatele vozidla (dříve správního deliktu) bylo zjednodušit postihování dopravních deliktů v případech, kdy není možné řidiče vozidla ztotožnit na místě. Po správních orgánech přitom nelze žádat, aby prováděly nějaké rozsáhlejší kroky při zjišťování pachatele přestupku. Je však samozřejmě třeba individuálně hodnotit, zdali správní orgán provedl dostatečné množství rozumně požadovatelných a z pohledu hospodárnosti řízení efektivních úkonů. Ze smyslu právní úpravy a dosavadní judikatury je zřejmé, že nezbytné kroky správního orgánu ke zjištění pachatele přestupku příliš daleko nevedou (kromě shora citovaných

rozsudků viz i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2016, čj. 1 As 237/2015-32).

33. V dané věci žalobce identifikoval na výzvu dle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu řidiče tak, že uvedl jeho jméno a datum narození. Na výzvu k doplnění podání vysvětlení uvedl i jeho adresu X. Správní orgán I. stupně označenému řidiči zaslal výzvu k podání vysvětlení, která se však po úložní době vrátila správnímu orgánu zpět jako nedoručená s tím, že zásilka byla připravena k vyzvednutí, avšak nebyla vyzvednuta, adresát že je na uvedené adrese neznámý - nemá domovní schránku. Správní orgán I. stupně provedl dne 5. 11. 2020 šetření v evidenci obyvatel a k označené osobě zjistil, že má na sdělené adrese X, ukončený pobyt k 26. 11. 2019 a jinou adresu zde uvedenou nemá. Správní orgán I. stupně tak osvědčil, že označená osoba pro něj je a rovněž byla v předmětné době 60 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, nekontaktní.
34. Vzhledem k tomu, že správní orgány neměly k dispozici žádnou další indicii, kde uvedenou osobu hledat (ani e-mail, telefonní číslo, adresu zaměstnání, adresu místa, kde se zdržuje), těžko mohly realizovat jakýkoliv další krok ve formě zatelefonování, předvedení či jiného kontaktování takové osoby. Nelze tedy souhlasit s žalobcem, že správní orgán měl provést další kroky, neboť jakékoliv další pátrání po možném řidiči v daném případě nelze po správních orgánech spravedlivě požadovat, neboť takové pátrání by vyžadovalo rozsáhlé kroky a je otázkou, zda by mohlo být vůbec úspěšné. Jak je uvedeno již shora, dne 14. 7. 2021 u jednání u správního orgánu žalobce sdělil, že jím označený řidič je trvale přítomen v České republice a že nerozumí tomu, proč této osobě není doručováno. Správní orgán I. stupně následně požádal Policii ČR o součinnost, avšak ani lustracemi v policejních systémech se k osobě sdělené žalobcem nepodařila zjistit doručovací adresa, telefonní kontakt, e-mailová adresa ani jeho zaměstnání.
35. Je s podivem, že žalobce sám nesdělil správnímu orgánu aktuální kontaktní údaje k D. B., kterého si dokonce zvolil jako zástupce pro ústní jednání konané dne 11. 5. 2021 (takže s ním byl zřejmě v kontaktu), a měl i vědomost o zrušení trvalého pobytu D. B. na území ČR, jak vyplývá z usnesení o příklepu čj. 132 EX 1423/18-84, který sám jako soudní exekutor již dne 30. 12. 2019 vydal. Pokud ve správním řízení ve svém podání ze dne 23. 8. 2021 uvedl, že osobně pověřenému zaměstnanci správního orgánu při ústním jednání dne 14. 7. 2021 oznámil adresu, na které se D. B. vyskytuje, pak krajský soud ověřil, že v protokole o jednání ze dne 14. 7. 2021 nic takového uvedeno není, přičemž nutno zdůraznit, že protokol žalobce podepsal bez jakýchkoliv výhrad k jeho obsahu či zaznamenaným údajům.
36. Krajský soud proto přisvědčuje závěru správních orgánů, že vzhledem k tomu, že žalobce označil za řidiče osobu, již nelze kontaktovat, a správní orgány na základě šetření nezjistily žádnou další možnost, jak se s ní spojit a předvolat k podání vysvětlení, je tím podmínka „nezbytných kroků“ ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu naplněna. V tomto kontextu je třeba nepochybně vzít v úvahu i to, že správní orgán věc odloží, nezjistí-li do šedesáti dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. Zákonodárce tak stanovil určitý, nepřilíš dlouhý, časový úsek (60 dní) pro zjišťování a shromažďování podkladů pro zahájení přestupkového řízení s konkrétní osobou, než je věc odložena a může následovat, jako v tomto případě, řízení s provozovatelem vozidla. Takové časové ohraničení pro pátrání po skutečném pachateli přestupku má práve zamezit zbytečným (nadbytečným) krokům správních orgánů, které ve svém důsledku nepovedou k cíli prokázat v rozumné době

spáchání přestupku pravému pachateli. Závěr o tom, že správní orgány nejsou povinny provádět rozsáhlé kroky, resp. pátrání po pachatelích přestupků za plného využití všech myslitelných a dostupných nástrojů, je podporován i smyslem ustanovení o odpovědnosti provozovatele vozidla.

37. K žalobcově námitce, že řidiče správnímu orgánu řádně oznámil, a tedy správnímu orgánu byla známa osoba řidiče a měl zahájit řízení s touto osobou, nutno uvést následující. Tvrzení provozovatele vozidla spočívající v označení osoby, která v předmětné době vozidlo údajně řídila, ještě nezakládá skutečnosti odůvodňující zahájení přestupkového řízení proti takto oznámené osobě a může pouze odůvodňovat předvolání sděleného řidiče k podání vysvětlení. K tomu, aby mohla být určitá osoba považována za podezřelou ze spáchání přestupku, musí přistoupit další okolnosti, z nichž by bylo lze dovodit podezření, že tato osoba skutečně v rozhodnou dobu vozidlo řídila a přestupek s ním spáchala. Žalobce se mylí, pokud se domnívá, že v daném případě svým oznámením prokázal, že předmětné vozidlo v danou dobu řídila jím sdělená osoba, a proto že s ní mělo být zahájeno řízení o přestupku. Samotné a pouhé tvrzení provozovatele vozidla není dostatečným podkladem pro zahájení řízení o přestupku řidiče, a to zejména za situace, kdy na výzvu správního orgánu k podání vysvětlení oznámená osoba buď nereaguje, nebo se jí výzva nepodařila doručit nebo je (jako v tomto případě) nekontaktní.
38. Nutno konstatovat, že je sice nepochybně žádoucí, aby odpovědnost za protiprávní jednání nesli vždy ti, kteří se takového jednání dopustili. Na stranu druhou však „*nic nebrání zákonodárci v tom, aby určitá spolehlivě zjištěná a bagatelní, avšak společensky škodlivá a začasť frekventovaná jednání (nota bene pokud jde o delikty potenciálně ohrožující či o delikty, jimiž nebyl způsoben žádný, anebo jen nepatrný škodlivý následek v podobě škody na majetku účastníků silničního provozu) dále 'dekriminalizoval' a postihoval je formou správních deliktů přičitatelných provozovatelům vozidel na základě objektivní odpovědnosti*“. Nadto „*v oboru správního trestání se z řady legitimních důvodů výjimečně uplatňuje odpovědnost za protiprávní výsledek bez ohledu na zavinění, tj. odpovědnost objektivní, případně modifikovaná možností liberace*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2016, čj. 6 As 73/2016-40). To, že se jedná ve věci přestupku provozovatele vozidla (dříve správního deliktu) podle § 125f zákona o silničním provozu o bagatelní záležitost lze vyčíst např. z usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 8. 2018, sp. zn. II. ÚS 2290/18, či ze dne 26. 2. 2019, sp. zn. III. ÚS 1736/16, v nichž Ústavní soud uvedl: „*V důsledku posuzovaného správního řízení byla stěžovatelka nucena zaplatit ve své podstatě bagatelní pokutu - již tato skutečnost přitom má za následek, že intenzita zásahu do jejích práv je natolik nízká, že bez dalšího vylučuje možnost porušení jejích základních práv či svobod.*“
39. Lze dodat, že žalobce k povaze přestupku (dříve správního deliktu) provozovatele vozidla namítal, že je nutné vnímat ústavní rozměr této koncepce za zavinění, a citoval zejména z již starší odborné literatury z roku 2011.
40. K tomu krajský soud podotýká, že souladem ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu s ústavním pořádkem se již zabýval Ústavní soud. V nálezu ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 15/16 mimo jiné pod bodem VII. uvedl: „*Zatímco subjektivní odpovědnost řidiče za přestupek je následkem jeho protiprávního jednání, objektivní odpovědnost provozovatele vozidla za správní delikt je výrazem jeho širší odpovědnosti jako vlastníka vozidla, respektive osoby, která vozidlo se souhlasem jeho vlastníka provozuje. Zákon může stanovit provozovateli vozidla povinnosti k zajištění účinné regulace silničního provozu,*

kterou si vyžaduje masivní využívání motorových vozidel, s nímž jsou přirozeně spojena některá nebezpečí pro životy, zdraví a majetek lidí. Každý, kdo se rozhodne opatřit si vozidlo, si musí být těchto povinností vědom.“ Rovněž konstatoval, že „*stanovená objektivní odpovědnost představuje součást povinností spojených s postavením provozovatele vozidla“*. Ústavní soud ve zmíněném nálezu dospěl k závěru, že § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu nestanoví právní povinnost nesplnitelnou, že objektivní odpovědnost provozovatele vozidla nepředstavuje zásah do vlastnického práva podle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a že není v rozporu se zásadou presumpce neviny podle čl. 40 odst. 2 Listiny a čl. 6 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, ani s právem jednotlivce odepřít výpověď zaručeného čl. 37 odst. 1 Listiny a čl. 6 odst. 1 Úmluvy (blíže viz nálezy sp. zn. Pl. ÚS 15/16). Ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu tedy bylo shledáno ústavně konformním.

41. Ústavním soudem byla předtím posuzována i ústavnost ustanovení § 125f zákona o silničním provozu, který na citovaný § 10 odst. 3 navazuje (ustanovení § 125f odst. 1 doslovně opakuje skutkovou podstatu ustanovení § 10 odst. 3), a to v souvislosti s návrhem na jeho zrušení. Ústavní soud tento návrh usnesením ze dne 22. 12. 2015, sp. zn. I. ÚS 508/15, odmítl s tím, že právní závěr o spáchání správního deliktu provozovatelem vozidla a o uložení pokuty podle zákona o silničním provozu nevybočuje z ústavních kautel.
42. Krajský soud uzavírá, že postup správních orgánů lze označit za dostatečný a provedený v rozsahu ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu, podle něhož správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu. Správní orgán I. stupně se pokusil zjistit skutečného přestupce na základě tvrzení a poskytnutých údajů žalobcem, avšak bezúspěšně, proto v souladu se zákonem vydal usnesení o odložení věci a zahájil řízení o přestupku provozovatele vozidla. Za shora popsané situace, byly učiněné kroky správního orgánu dostatečné, a byly tak splněny podmínky pro zahájení správního řízení pro správní delikt provozovatele vozidla podle ustanovení § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu, protože správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, přičemž ne zahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určitým osobám.

V. Závěr a náklady řízení

43. S ohledem na shora uvedené krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s.
44. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů nenárokoval a ze spisu nevyplývá, že by mu v průběhu řízení před krajským soudem nějaké náklady nad běžnou úřední činnost vznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 31. srpna 2022

Mgr. Helena Konečná v. r.
samosoudkyně